
MONOGRAFIE PRAWNICZE

MIĘDZYNARODOWE
UNIKANIE
OPODATKOWANIA
WYBRANE ZAGADNIENIA

DOMINIK GAJEWSKI (red.)

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

DOMINIK GAJEWSKI (red.) • MIĘDZYNARODOWE UNIKANIE
OPODATKOWANIA. WYBRANE ZAGADNIENIA

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

*Emil Pływaczewski, Emilia Jurgielewicz-Delegacz,
Diana Dajnowicz-Piesiecka (red.)*

**WSPÓŁCZESNA PRZESTĘPCZOŚĆ I PATOLOGIE SPOŁECZNE
Z PERSPEKTYWY INTERDYSCYPLINARNYCH BADAŃ
KRYMINOLOGICZNYCH**

Małgorzata Sieradzka

**OPLĄTY PÓŁKOWE JAKO CZYN NIEUCZCIWEJ
KONKURENCJI**

Jarosław Grykiel

**UPRAWNIENIA WIERZycIELA Z UMOWY PRZEDWSTĘPNEJ
W RAZIE JEJ NIEWYKONANIA LUB NIENALEŻYTEGO
WYKONANIA PRZEZ DŁUŻNIKA**

Katarzyna Samulska

**ZASADA SZYBKOŚCI POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO
W PRAWIE POLSKIM**

*Ewelina Cała-Wacinkiewicz, Jerzy Menkes, Władysław Pęksa, Wojciech
Staszewski, Joanna Nowakowska-Matusecka (red.)*

**IDEE, NORMY I INSTYTUCJE KONGRESU WIEDEŃSKIEGO
– 200 LAT PÓŹNIEJ – PERSPEKTYWA MIĘDZYNARODOWA**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

MIĘDZYNARODOWE UNIKANIE OPODATKOWANIA WYBRANE ZAGADNIENIA

Redaktor

prof. SGH dr hab. Dominik Gajewski

Autorzy:

sędzia NSA Stanisław Bogucki, prof. dr hab. Leonard Etel, prof. SGH dr hab. Dominik Gajewski, prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic, prof. dr hab. Jan Głuchowski, dr Ewa Gwardzińska, prof. SGH dr hab. Marcin Jamroży, dr Przemysław Krawczyk, dr hab. Beata Kucia-Guściora, dr hab. Ziemowit Kukulski, prof. dr hab. Artur Kuś, dr hab. Krzysztof Lasiński-Sulecki, prof. UWM dr hab. Mariola Lemonnier, dr Robert Lizak, prof. UAM dr hab. Dominik Mączyński, prof. dr hab. Witold Modzelewski, prof. UMK dr hab. Wojciech Morawski, prof. dr hab. Artur Nowak-Far, dr Krzysztof Radzikowski, dr Marcin Romanowicz, dr hab. Sebastian Skuza, prof. SGH dr hab. Aleksander Werner, sędzia NSA Roman Wiatrowski, dr Jarosław Wierzbicki, sędzia NSA dr Krzysztof Winiarski, sędzia NSA prof. UŁ dr hab. Bartosz Wojciechowski

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017

Wydawca: Ewelina Skibniewska

Recenzja naukowa: dr hab. Bogumił Pahl

Publikacja powstała przy udziale Centrum Analiz i Studiów
Podatkowych – Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2017**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-9483-1

ISBN e-book 978-83-255-9484-8

Spis treści

O Autorach	XIII
Wprowadzenie	XV
Wykaz skrótów	XVII
Wykaz literatury	XXI
Rozdział 1. Niedopuszczalność kwestionowania skutków podatkowych czynności prawnej w ramach instytucji art. 199a § 2 Ordynacji podatkowej w przypadku nadużycia prawa (<i>Stanisław Bogucki, Marcin Romanowicz</i>)	1
§ 1. Uwagi ogólne: unikanie opodatkowania a optymalizacja gospodarcza	1
§ 2. Regulacja art. 199a OrdPU jako narzędzie ograniczenia unikania opodatkowania	4
§ 3. Obejście prawa podatkowego a nadużycie prawa jako kontekst dla wykładni art. 199a § 2 OrdPU	10
§ 4. Systemowa rekonstrukcja instytucji art. 199a § 2 OrdPU w orzecznictwie NSA	14
§ 5. Uwagi końcowe: granice stosowania regulacji art. 199a OrdPU	17
Rozdział 2. Cztery klauzule przeciwko unikaniu opodatkowania (<i>Leonard Eteł</i>)	19
§ 1. Uwagi ogólne	19
§ 2. Pierwsza klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	19
§ 3. Druga klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	21
§ 4. Trzecia klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	24
§ 5. Czwarta klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	26
§ 6. Mechanizm obowiązującej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania	27
§ 7. Postępowanie podatkowe w przypadku unikania opodatkowania	32
§ 8. Opinie zabezpieczające	33
§ 9. Uwagi końcowe	35
Rozdział 3. Przyczyny międzynarodowego unikania opodatkowania – zarys problemu (<i>Dominik Gajewski</i>)	37
§ 1. Uwagi ogólne	37

§ 2. Brak zharmonizowanego holdingowego prawa podatkowego w państwach członkowskich	40
§ 3. Brak regulacji unijnych dotyczących opodatkowania holdingów międzynarodowych	44
§ 4. Brak właściwej i skutecznej polityki państw w przeciwdziałaniu międzynarodowemu unikaniu opodatkowania	49
§ 5. Szkodliwa konkurencja podatkowa pomiędzy państwami członkowskimi	53
§ 6. Uwagi końcowe	56
Rozdział 4. Rola Rady do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania w kształtowaniu polityki przeciwdziałania międzynarodowemu unikaniu opodatkowania (Jadwiga Glumińska-Pawlic)	59
§ 1. Uwagi ogólne	59
§ 2. Polityka finansowa a polityka podatkowa	60
§ 3. Legislacja podatkowa	61
§ 4. Uchylenie się od opodatkowania a unikanie opodatkowania	64
§ 5. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	65
§ 6. Rada do spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania	67
§ 7. Uwagi końcowe	71
Rozdział 5. Patriotyzm gospodarczy i podatki a unikanie podatków (Jan Głuchowski)	73
§ 1. Uwagi ogólne	73
§ 2. Pojęcie patriotyzmu	74
§ 3. Patriotyzm gospodarczy	75
§ 4. Patriotyzm podatkowy	77
§ 5. Praktyka międzynarodowego unikania opodatkowania	79
§ 6. Uwagi końcowe	82
Rozdział 6. Zanizowana wartość celna towarów jako międzynarodowa forma uchylania się od podatku VAT w imporcie towarów (Ewa Gwardzińska)	85
§ 1. Uwagi ogólne	85
§ 2. Ustalanie wartości celnej towarów na potrzeby celno-podatkowe	86
I. Próby ujednoczenia wartości celnej towarów na arenie międzynarodowej	86
II. Ustalanie wartości celnej dla potrzeb określenia należności celnych	88

III. Ustalanie wartości celnej dla potrzeb określenia podatku VAT	91
IV. Zaniżona wartość transakcyjna jako podstawa metoda płacenia niższego podatku VAT w imporcie towarów	92
A. Sposoby uchylania się od podatku VAT	92
§ 3. Uwagi końcowe	94
Rozdział 7. Rozliczenia podatkowe z zakładem zagranicznym a deficyty regulacyjne (Marcin Jamróży)	97
§ 1. Uwagi ogólne	97
§ 2. Przegląd form zakładu	99
§ 3. Zasady alokacji zysków	102
§ 4. Prowadzenie ksiąg rachunkowych dla zakładu	105
§ 5. Dokumentowanie transakcji wewnętrznych	107
§ 6. Uwagi końcowe	109
Rozdział 8. Wybrane struktury unikania opodatkowania z wykorzystaniem funduszu inwestycyjnego zamkniętego (Przemysław Krawczyk)	111
§ 1. Uwagi ogólne	111
§ 2. Złożoność mechanizmów unikania opodatkowania	112
§ 3. Działalność funduszu inwestycyjnego	113
§ 4. Darowizna akcji lub udziałów do funduszu inwestycyjnego zamkniętego	118
§ 5. Korzyści z zastosowania funduszu inwestycyjnego w kontekście przepisów o zagranicznych spółkach kontrolowanych	119
§ 6. Kwestionowanie mechanizmów stosowanych z wykorzystaniem konstrukcji funduszy inwestycyjnych zamkniętych	120
§ 7. Nowe regulacje dotyczące opodatkowania funduszy inwestycyjnych	121
§ 8. Uwagi końcowe	125
Rozdział 9. Rezydencja podatkowa w kontekście unikania i uchylania się od opodatkowania (Beata Kucia-Guściora)	127
§ 1. Uwagi ogólne	127
§ 2. Koncepcja rezydencji podatkowej na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych	129
§ 3. Skutki braku rezydencji podatkowej na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych	136
§ 4. Uwagi końcowe	140

Rozdział 10. Klauzula nieruchomościowa w bilateralnych umowach podatkowych zawartych przez Polskę jako mechanizm zapobiegający międzynarodowemu unikaniu opodatkowania (<i>Ziemowit Kukulski</i>)	141
§ 1. Nadużycie postanowień bilateralnych umów podatkowych w kontekście międzynarodowego unikania opodatkowania – uwagi wprowadzające	141
§ 2. Eliminacja podwójnego opodatkowania w sensie prawnym dochodu z przeniesienia własności udziałów (akcji) w spółkach – klauzula nieruchomościowa – w KM OECD w sprawie podatku od dochodu i majątku oraz w KM ONZ w sprawie unikania podwójnego opodatkowania między państwami rozwiniętymi a rozwijającymi się	144
§ 3. Klauzula nieruchomościowa w bilateralnych umowach podatkowych zawartych przez Polskę	150
§ 4. Uwagi końcowe	154
Rozdział 11. Nieprawidłowe ustalenie wartości celnej towarów jako specyficzna forma unikania opodatkowania (<i>Artur Kus</i>)	157
§ 1. Wprowadzenie	157
§ 2. Należności celne jako źródło dochodów własnych UE i budżetów narodowych	159
§ 3. Istota wartości celnej	161
§ 4. Problem zaniżania wartości celnej towarów	167
§ 5. Zawyżanie wartości celnej towarów	169
§ 6. Uwagi końcowe	171
Rozdział 12. Przeciwdziałanie nadużyciu prawa w podatku od wartości dodanej (<i>Krzysztof Lasiński-Sulecki</i>)	173
§ 1. Pojęcie nadużycia prawa – uwagi wprowadzające	173
§ 2. Przeciwdziałanie nadużyciu w przepisach dyrektywy VAT	174
§ 3. Przeciwdziałanie nadużyciu prawa poprzez środki specjalne	175
§ 4. Pojmowanie nadużycia w wyrokach TSUE z zakresu VAT	176
§ 5. Oddziaływanie wyroku TSUE w sprawie <i>Halifax</i>	178
§ 6. Ustawowa podstawa do przeciwdziałania nadużyciu w stanie prawnym przed 15.7.2016 r.	179
§ 7. Ustawowa podstawa do przeciwdziałania nadużyciu w stanie prawnym od 15.7.2016 r.	180
§ 8. Klauzula przeciw unikaniu opodatkowania a wyrok TK z 11.5.2004 r.	181
§ 9. Uwagi końcowe	183

Rozdział 13. Nadużycie prawa podatkowego w prawie francuskim	
<i>(Mariola Lemonnier)</i>	185
§ 1. Uwagi ogólne	185
§ 2. Ujęcie kodeksowe nadużycia prawa podatkowego i pojęć z nimi powiązanych	185
§ 3. Stosowanie przepisu L64 – uwagi ogólne	187
§ 4. Komitet ds. nadużycia prawa podatkowego i jego rola	191
§ 5. Inne organy związane z nadużyciem prawa podatkowego i oszustwami podatkowymi	193
§ 6. Uwagi końcowe	194
Rozdział 14. Propozycje ograniczenia nadużyć w VAT z wykorzystaniem rozwiązań <i>Business Intelligence</i>. Autorskie propozycje wniosków <i>de lege ferenda</i> (Robert Lizak, Sebastian Skuza)	195
§ 1. Uwagi ogólne	195
§ 2. Istota procederu „karuzeli podatkowej”	197
§ 3. Proponowane rozwiązania ograniczające nadużycia w podatku VAT	199
§ 4. Uwagi końcowe	208
Rozdział 15. Krajowe sposoby zapobiegania międzynarodowemu unikaniu opodatkowania (Dominik Mączyński)	209
§ 1. Uwagi ogólne	209
§ 2. Międzynarodowe unikanie opodatkowania i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku na płaszczyźnie międzynarodowej	211
§ 3. Rola ustawodawstwa krajowego w przeciwdziałaniu międzynarodowemu unikaniu opodatkowania	215
§ 4. Skuteczność krajowego prawa podatkowego w zwalczaniu międzynarodowego unikania opodatkowania, z uwzględnieniem szczególnej roli sądów administracyjnych	220
§ 5. Uwagi końcowe	222
Rozdział 16. Ucieczka od opodatkowania: refleksje na przyszłość (Witold Modzelewski)	225
Rozdział 17. Urzędowe interpretacje prawa podatkowego a zwalczanie międzynarodowego unikania opodatkowania (Wojciech Morawski)	231
§ 1. Urzędowe interpretacje prawa podatkowego – wprowadzenie	231
§ 2. Urzędowe interpretacje prawa podatkowego jako instrument unikania opodatkowania	233
§ 3. Czy urzędowe interpretacje prawa podatkowego są złe z założenia?	236
§ 4. Wymiana informacji	239

§ 5. Tryb i ograniczenia uzyskiwania urzędowych interpretacji prawa podatkowego	245
§ 6. Uwagi końcowe	247
Rozdział 18. Międzynarodowa konkurencja podatkowa. Efekty jakościowe i remedia (Artur Nowak-Far)	249
§ 1. Uwagi ogólne	249
§ 2. Konkurencja i kooperacja podatkowa w wymiarze międzynarodowym	251
I. Intensyfikacja międzynarodowych obrotów gospodarczych a kwestia funkcjonowania jurysdykcji podatkowych	251
II. Międzynarodowa kooperacja i konkurencja podatkowa – ramy teoretyczne	252
III. Międzynarodowa konkurencja podatkowa w opodatkowaniu obrotu – przykład VAT	254
IV. Konkurencja podatkowa w podatkach bezpośrednich	256
V. Konkurencja podatkowa w podatkach majątkowych	262
§ 3. Remedia	263
I. Zasadnicze remedium – harmonizacja konstrukcji systemów podatkowych	263
II. Zasadnicze remedium – lepsza polityka uwzględniająca incydencję podatkową	264
III. Remedia dotyczące opodatkowania pośredniego – przykład VAT	265
IV. Remedia dotyczące opodatkowania bezpośredniego	268
V. Remedia dotyczące opodatkowania majątku	270
§ 4. Uwagi końcowe	271
Rozdział 19. Obrót towarowy pomiędzy państwami członkowskimi UE a unikanie i uchylanie się od opodatkowania oraz wyłudzenia VAT (zarys problemu) (Krzysztof Radzikowski)	273
§ 1. Uwagi ogólne	273
§ 2. Unikanie i uchylanie się od opodatkowania a wyłudzenie VAT	274
§ 3. Wewnątrzspółnotowy obrót towarowy w mechanizmach wyłudzeń VAT	279
§ 4. Uwagi końcowe	282
Rozdział 20. Wartość rynkowa jako element konstrukcji podatku a międzynarodowe uchylanie się od opodatkowania (Aleksander Werner, Jarosław Wierzbicki)	285
§ 1. Uwagi ogólne	285
§ 2. Wartość rynkowa w elementach konstrukcji podatków	286
§ 3. Pojęcie wartości rynkowej	291

§ 4. Określanie wartości rynkowej	296
§ 5. Uwagi końcowe	299
Rozdział 21. Poza klauzulowe formy przeciwdziałania unikaniu opodatkowania w orzecznictwie sądów administracyjnych (wybrane problemy z zakresu podatków dochodowych) (Krzysztof Winiarski)	303
§ 1. Uwagi ogólne	303
§ 2. Uchylenie się od opodatkowania (<i>evasion of tax</i>)	307
§ 3. Unikanie opodatkowania (<i>tax avoidance</i>)	311
§ 4. Formy przeciwdziałania unikaniu opodatkowania	313
I. Zasady ogólne dot. rozliczenia kosztów uzyskania przychodów	315
II. Konieczność spełnienia warunków wynikających z innych przepisów	316
III. Możliwość skorzystania z unormowań art. 199a § 1 oraz § 2 OrdPU	317
IV. Ceny transferowe i możliwość oszacowania dochodu	320
V. Opodatkowanie zagranicznych spółek kontrolowanych (<i>Controlled Foreign Corporation – CFC</i>)	325
§ 5. Uwagi końcowe	327
Rozdział 22. Koncepcja nadużycia prawa w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jako przykład elastyczności prawa podatkowego (Roman Wiatrowski, Bartosz Wojciechowski)	329

O Autorach

Stanisław Bogucki – sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego

prof. dr hab. *Leonard Etel* – Uniwersytet w Białymstoku, Przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego

prof. SGH dr hab. *Dominik Gajewski* – Kierownik Centrum Analiz i Studiów Podatkowych, Instytut Prawa, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

prof. dr hab. *Jadwiga Glumińska-Pawlic* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Śląski

prof. dr hab. *Jan Głuchowski* – Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu

dr *Ewa Gwardzińska* – Katedra Prawa Administracyjnego i Finansowego Przedsiębiorstw, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

prof. SGH dr hab. *Marcin Jamróży* – Instytut Finansów, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr *Przemysław Krawczyk* – Dyrektor Departamentu Kontroli i Analiz Ekonomicznych w Ministerstwie Finansów, radca prawny

dr hab. *Beata Kucia-Guściora* – Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski

dr hab. *Ziemowit Kukulski* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki

prof. dr hab. *Artur Kuś* – Wydział Prawa i Administracji, Uczelnia Łazarskiego

dr hab. *Krzysztof Lasiński-Sulecki* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

prof. UWM dr hab. *Mariola Lemonnier* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

dr *Robert Lizak* – Instytut Nauk Prawnych PAN

prof. UAM dr hab. *Dominik Mączyński* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Adama Mickiewicza

prof. dr hab. *Witold Modzelewski* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski

prof. UMK dr hab. *Wojciech Morawski* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

prof. dr hab. *Artur Nowak-Far* – Instytut Prawa, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr *Krzysztof Radzikowski* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski

dr *Marcin Romanowicz* – Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski

dr hab. *Sebastian Skuza* – Wydział Zarządzania, Uniwersytet Warszawski

prof. SGH dr hab. *Aleksander Werner* – Katedra Prawa Administracyjnego i Finansowego Przedsiębiorstw, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Roman Wiatrowski – sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego

dr *Jarosław Wierzbicki* – Katedra Prawa Administracyjnego i Finansowego Przedsiębiorstw, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr *Krzysztof Winiarski* – sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego

prof. UŁ dr hab. *Bartosz Wojciechowski* – sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego i naczelnik Wydziału Prawa Europejskiego Naczelnego Sądu Administracyjnego

Wprowadzenie

Międzynarodowe unikanie i uchylanie się od opodatkowania stały się niezwykle istotnymi problemami, które niepokoją nie tylko państwa członkowskie Unii Europejskiej, ale również samą Komisję Europejską. Problematyka ta jest już podejmowana nie tylko przez poszczególne państwa, którym zależy na znielowaniu tego zjawiska, ale również przez ośrodki naukowe, które idąc w sukurs tym rozważaniom starają się zaprezentować skuteczne metody przeciwdziałania unikaniu i uchylaniu się od opodatkowania.

Problematyka ta stała się niezwykle złożona i wielopłaszczyznowa. Dlatego i przeciwdziałanie jemu jest również skomplikowane. Zjawisko unikania i uchylania się od opodatkowania rozpatruje się nie tylko z punktu widzenia regulacji prawa podatkowego, ale również na płaszczyźnie ekonomii i finansów. To interdyscyplinarne podejście uświadamia nam, że należy postrzegać ten problem nie tylko z punktu widzenia mikro- ale i makroekonomicznego.

Zjawisko unikania i uchylania się od opodatkowania jest szczególnie niebezpieczne ze względu na fakt, że przybrało charakter zjawiska międzynarodowego. Holdingi międzynarodowe, które poprzez skuteczne i wyrafinowane strategie podatkowe tworzone na płaszczyźnie kilku, a nawet kilkunastu ustawodawstw w sposób swobodny są w stanie unikać, a nawet uchylać się od opodatkowania. Dlatego tak ważne jest by rozpocząć szerszą debatę na temat unikania i uchylania się od opodatkowania w wymiarze międzynarodowym. Bardzo często spotykamy się z dylematami, gdzie jest granica legalności, a także etyki podatkowej. Szczególnie trudno ustalić tę granicę legalności w unikaniu opodatkowania w wymiarze międzynarodowym.

Mając to wszystko na uwadze należy skonstatować, iż zjawisko to stało się jednym z najważniejszych wyzwań, przed którymi stoją państwa Unii Europejskiej, ale również państwa, które starają się zachowywać zasady uczciwej konkurencji podatkowej w realiach globalnej gospodarki. Międzynarodowe unikanie i uchylanie się od opodatkowania stało się szczególnie trudne do przeciwdziałania ze względu na fakt, że coraz więcej państw przyjmuje politykę rajów podatkowych. Już nawet niektóre państwa członkowskie Unii Europejskiej zaczynają stosować szkodliwą konkurencję podatkową.

Na tle tych wszystkich aspektów międzynarodowego unikania i uchylania się od opodatkowania należy zastanowić się czy zjawisko to przybrało takie wymiary, że może zagrażać bezpieczeństwu poszczególnych państw. Szczególnie, że ostatnie dane wskazują, jak „kosztowne” jest dla państw brak przeciwdziałania temu zjawisku.

Stąd oddajemy w Państwa ręce niniejszą publikację, która powstała na kanwie konferencji naukowej pt. *Międzynarodowe unikanie opodatkowania a bezpieczeństwo pań-*

Wprowadzenie

---

stwa zorganizowanej przez Centrum Analiz i Studiów Podatkowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie w dniu 16.3.2017 r. W ramach niniejszej publikacji zaprezentowane są opracowania, które podejmują międzynarodowe unikanie i uchylanie się od opodatkowania w różnych aspektach. Autorami są znamienici naukowcy, którzy często zajmują się również tą problematyką w praktyce.

Należy również zauważyć, iż problematyka ta dotychczas nie doczekała się tak szerokiego opracowania w polskiej literaturze przedmiotu. Dlatego tym bardziej z przyjemnością przekazujemy Państwu niniejszą publikację.

Dominik Gajewski

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

AkcyzaU	ustawa z 6.12.2008 r. o podatku akcyzowym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 43)
CGI	francuski Ogólny Kodeks Podatkowy – <i>Code Général des Impôts</i>
CzynCywPrU	ustawa z 9.9.2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 223 ze zm.)
dyrektywa 2006/112/WE	dyrektywa 2006/112/WE Rady z 28.11.2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347 z 2006 r. s. 1 ze zm.)
dyrektywa 2011/16/UE	dyrektywa Rady 2011/16/UE z 15.2.2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylająca dyrektywę 77/799/EWG (Dz.Urz. UE L 64 z 2011 r., s. 1 ze zm.)
GATT	Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO) z 15.4.1994 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 98, poz. 483)
GospNierU	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.)
KASU	ustawa z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1947 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)
KKS	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2137 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
LPF	<i>francuska ordynacja podatkowa – Livre des Procédures Fiscales</i>
NowelU2016	ustawa z 13.5.2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 846)

Wykaz skrótów

OrdPU	ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 201)
PDOFizU	ustawa z 26.7.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2032 ze zm.)
PDOPrU	ustawa z 15.2.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1888 ze zm.)
PodLokU	ustawa z 1.1.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.)
RachunkU	ustawa z 29.9.1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1047 ze zm.)
rozporządzenie 282/2011	rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) Nr 282/2011 z 15.3.2011 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (wersja przekształcona) (Dz.Urz. UE L 77 z 2011 r., s. 1 ze zm.)
rozporządzenie 2015/2447	rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny z 24.11.2013 r. (Dz.Urz. UE L 343 z 2015 r., s. 558)
SpadkiU	ustawa z 28.7.1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 205 ze zm.)
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 83 z 2010 r., s. 47, wersja skonsolidowana)
TonażU	ustawa z 24.8.2006 r. o podatku tonażowym (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 511 ze zm.)
TWE	Traktat o Wspólnocie Europejskiej (Dz.Urz. UE C 321E z 2006 r., s. 1, wersja skonsolidowana)
UKC	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 952/2013 z 9.10.2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.Urz. UE L 269 z 2013 r., s. 1 ze zm.)
VATU	ustawa z 11.3.2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 710 ze zm.)

2. Czasopisma i publikatory

Dz.U. .... Dziennik Ustaw

Wykaz skrótów

Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
EPS	Europejski Przegląd Sądowy
KPPod	Kwartalnik Prawa Podatkowego
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
MP	Monitor Podatkowy
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
PiP	Państwo i Prawo
POP	Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
PP	Przegląd Podatkowy
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PPP	Przegląd Prawa Publicznego
WCJ	World Customs Journal

3. Inne skróty

art.	artykuł
BVD	Brussels Definition of Value
CCCTB	Wspólna Skonsolidowana Korporacyjna Podstawa Opodatkowania
CHSTB	Koncepcja Obowiązkowej Zharmonizowanej Jednej Podstawy Opodatkowania (ang. <i>Compulsory Harmonised Single Tax Base</i>)
EUCIT	Europejski Podatek Dochodowy od Osób Prawnych (ang. <i>European Union Corporate Income Tax</i>)
FIZ	fundusz inwestycyjny zamknięty
HST	Państwo Pochodzenia (ang. <i>Home State Taxation</i>)
KE	Komisja Europejska
KKOPP	Komisja Kodyfikacyjna Ogólnego Prawa Podatkowego
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
PE	Parlament Europejski
SO	Sąd Okręgowy
TK	Trybunał Konstytucyjny
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	Unia Europejska
WSA	wojewódzki sąd administracyjny
wyr.	wyrok
zob.	zobacz